

Technické sítě Brno nabídnou své know-how z oblasti veřejného osvětlení ministerstvu i dalším městům v České republice

29.9.2023 - Petr Lesenský | Dýcháme

Světelné znečištění má negativní dopad na zdraví lidí i na životní prostředí.

O regulaci množství rušivého světla se v Česku snaží nová technická norma. Přestože zatím není právně závazná, vyvolává diskuzi mezi laiky i odbornou veřejností. S připomínkami, které mohou pomoci zlepšit obsah nového předpisu, přicházejí Technické sítě Brno. Společnost spravující městské veřejné osvětlení má s bojem proti světelnému znečištění dlouholeté zkušenosti. Poznatky chtějí brněnští experti prostřednictvím nového Centra excelence veřejného osvětlení (CEVO) předávat i do dalších měst.

Novou technickou normu ČSN 36 0459, která reguluje nově zřizované osvětlení pro soukromý i veřejný sektor, představilo v únoru Ministerstvo životního prostředí. Jejím cílem je minimalizovat míru umělého osvětlení, jež působí obtíže zejména v nočních hodinách. Omezení zbytečného nasvícení se má mimo jiné odrazit na spotřebě elektrické energie.

Norma stanovuje pravidla pro veřejné osvětlení, nasvícení architektonických památek, sportovišť nebo reklamních ploch. *„Norma, která zatím funguje jako doporučení, řeší oproti momentálně platné normě ČSN EN 13201-2 některé požadavky odlišně a některé nové doplňuje. Jedná se mimo jiné hlavně o zónování veřejného prostoru a náhradní teplotu chromatičnosti,”* přibližuje **Josef Šaroun**, provozně-technický ředitel Technických sítí Brno.

Přestože je snižování negativních vlivů světelného smogu prioritou, poukazuje Šaroun na nedokonalost nové normy. Za nedomyšlené považuje limity pro osvětlení na fasádách, které nerozlišují centra měst od okrajových sídlišť, takže na některé fasády by bylo možné svítit dvakrát více než doposud. Problematická je i část normy věnující se toleranci návrhu osvětlení.

K diskusi je podle odborníků rovněž řešení spektrálních vlastností osvětlení, zejména náhradní teploty chromatičnosti. *„Zvláštní je kupříkladu řešení architektonického osvětlení významných budov, u něhož je povolena vyšší hodnota kelvinů v porovnání s osvětlením veřejným. Například v zóně Z1 je to o více jak osmdesát procent,”* uvádí Šaroun.

Pomůže Centrum excelence veřejného osvětlení

Nově představená doporučení jsou zatím právně nezávazná. Předpokládá se ale, že časem vyjde zákonná norma, která pravidla uvede v platnost. *„Než k tomu dojde, bude vhodné na její podobě ještě pracovat. A Brno je připraveno s úpravami pomoci,”* říká generální ředitel Technických sítí Brno **Pavel Rouček**.

Spolupráci na její úpravě nabídne ministerstvu i nové brněnské středisko CEVO, na jehož otevření Technické sítě Brno pracují. Tým specialistů na problematiku veřejného osvětlení se bude věnovat výzkumu kvalitního a šetrného svícení v oblasti veřejného osvětlení. Zároveň zužitkuje nasbírané zkušenosti a podá pomocnou ruku obcím po celé republice. A to i v souvislosti s aplikováním nových regulí.

V největším moravském městě se o snížení světelného znečištění snaží dlouhodobě. Současně platná

pravidla pro veřejné osvětlení jsou v Brně mnohdy ještě přísnější, než od letošního roku doporučuje nová norma. Změna regulací pro výběr osvětlení tak pro Brno nepředstavuje problém. *„Dokud nebude norma závazná, nebudou zásadní potíže pociťovat ani jiná města. Doposud platí, že veřejné osvětlení musí odpovídat normě závazné v době jeho instalace nebo modernizace. Nyní je tedy otázkou, kdy bude veškeré veřejné osvětlení takzvaně ekologické,“* dodává Rouček.

Modernizace a technologie

Technické sítě Brno ročně investují 60 milionů korun do modernizace a obnovy veřejného osvětlení. Při plánování změn dbají odborníci na to, aby osvětlení splňovalo nejprísnější normy a zároveň co nejméně ovlivňovalo zeleň. Svítidla jsou lokalitám šitá na míru, což se odráží na různém načasování nasvícení.

S regulací osvětlení pomáhají i unikátní jasoměry, které Technické sítě Brno už patnáct let modernizují ve spolupráci s Vysokým učením technickým v Brně. *„Naši certifikovaní světelní technici díky jasoměrům dokážou přeměřit, zda skutečné osvětlení odpovídá tomu, jak bylo naprojektováno,“* uzavírá Šaroun.

<https://www.dychame.cz/technicke-site-brno-nabidnou-sve-know-how-z%E2%80%AFoblasti-verejneh-o-osvetleni-ministerstvu-i-dalsim-mestum-v%E2%80%AFceske-republice>